

דוגמאות בנושא R^2

שאלה מס. 1

חוקר רצה לבדוק את הקשר בין הוצאות המשפחה על פירות וירקות ובין רמת ההכנסה. נאספו נתונים על המשתנים הבאים:

- גודל המשפחה
- רמת ההכנסה
- הוצאות על פירות וירקות

הוא קיבל את הרגרסיה הבאה:
 $VEG = 40 + 8N + 0.01INC + e$

- VEG - הוצאה על ירקות ופירות.
- N - מס' הנפשות במשק הבית.
- INC - הכנסה.
- $\sum y_i^2 = 2,030$
- $\sum e_i^2 = 1,950$

נדרש:

1. מהו מקדם ההסבר? ועד כמה הרגרסיה מסבירה את ההוצאות על פירות וירקות?
2. אם הרגרסיה לא מסבירה היטב את ההוצאה על פירות וירקות הצע מודל חלופי?

פתרון:

1. $R^2 = 1 - \sum e_i^2 / \sum y_i^2 = 1 - (1950/2030) = 0.039$ 3.9% מהגורמים שמשפיעים על ההוצאות על פירות וירקות.
2. המודל הבא הגיע ל- $R^2=0.44$ הסבר- הרגרסיה היתה:
 $VEG = a + b_1 * N + b_2 * INC + b_3 * PriceV + b_4 * PriceM + b_5 * Age + b_6 * M + b_7 * Level$.

  - N - מס' הנפשות במשק הבית. השפעה חיובית.
  - INC - הכנסה. השפעה חיובית.
  - $PriceV$ - מחיר ירקות ופירות. השפעה שלילית.
  - $PriceM$ - מחיר בשר. השפעה חיובית (מוצר תחליפי).
  - Age - ממוצע גילאי בעלי משק הבית (עורכי הקניות). השפעה חיובית.
  - M - משקל ראש משק הבית. לא ברורה ההשפעה (מי ששוקל הרבה- הסיבה היא שהוא לא אוכל פירות וירקות, מצד שני אם אני שוקלת הרבה אני עושה דיאטה ואז אני אוכלת יותר ירקות ופירות).
  - $Level$ - רמת מודעות לבריאות. השפעה חיובית.

במודל המקדם b הוא חיובי אבל כאשר ההשפעה היא שלילית נצפה שהמקדם יהיה שלילי.

שאלה מס. 2

לפניך 2 טענות על R^2 חווה דעתך:

1. ככל שנוספות תצפיות R^2 עולה.
2. ככל שנוספים משתנים מסבירים R^2 עולה.
3. R^2 אינו יכול לקטון כאשר מוסיפים תצפיות לרגרסיה.

פתרון:

1. לא נכון בהכרח (מספיק דוגמא אחת שהיא לא נכונה כדי שזה לא יהיה נכון), כאשר התצפית היא על קו הרגרסיה R^2 גדל (היחס בין סכום השונות לסכום התצפיות קטן-מוסיפים 0 למונה כי אין סטייה ומספר מסוים למכנה). אבל כאשר התצפית מאוד רחוקה היא מורידה את R^2 .
2. לא נכון בהכרח, אם המשתנה המסביר לא מסביר כלל את המשתנה המוסבר מקדם המשתנה יהיה 0 ולא תהיה לו השפעה על R^2 .
3. כבר בטענה 1, ראינו שזה לא נכון.

ההנחות הקלאסיות:

- ההנחות הקלאסיות הם על הסטייה (ההפרעה המקרית), U .
- תזכורת- U הוא הסטייה של התצפית מקו הרגרסיה האמיתי.
- e – הוא הסטייה של התצפית מקו הרגרסיה הנאמד.

הנחה מספר 1

- תוחלת ההפרעה המקרית (הסטייה) היא אפס, כלומר:

$$E(u_i) = 0$$

$$i = 1, \dots, N.$$

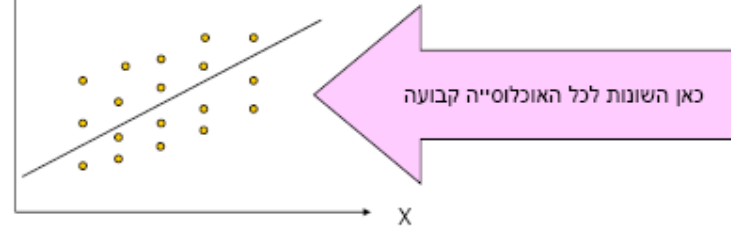
בגלל זה בקו הרגרסיה האמיתי לא יהיה לנו משתנה U .

הנחה מספר 2

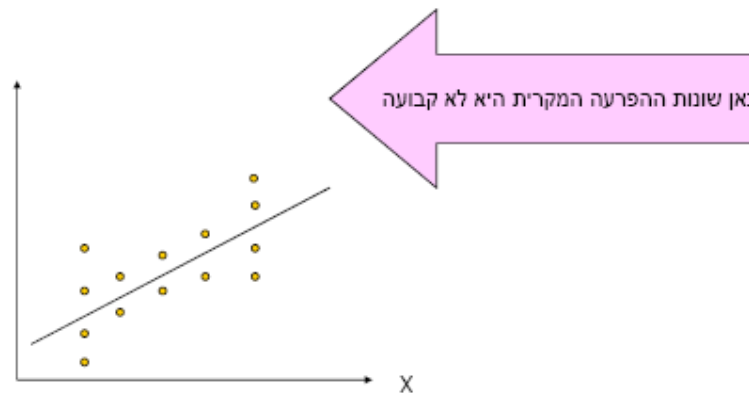
- שונות ההפרעה המקרית היא קבועה. כלומר:

$$\text{var}(u_i) = \sigma^2$$

- הנחה זו מכונה הנחת ההומוסקדסטיות

- השונות מבטאת את הפיזור של ה- e לכל X והוא קבוע.

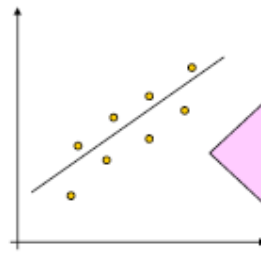

- כאן הפיזור הוא לא קבוע- ב X ים גבוהים השונות גבוה ובאמצע נמוכה.

הנחה מספר 3

- ההפרעות המקריות בכל שתי תצפיות הן בלתי מתואמות (הנחת חוסר מתאם סדרתי) כלומר,

$$\text{cov}(u_i, u_j) = 0, \quad i \neq j, \quad i, j = 1, \dots, N$$

כאן יש מתאם בין ההפרעות המקריות:
כשסטייה אחת חיובית השנייה שלילית

הנחה מספר 4

- ההפרעות המקריות אינן מתואמות עם המשתנה המסביר. כלומר,

$$\text{cov}(u_i, x_i) = 0$$

- לדוגמא, אם ב-X-ים נמוכים הסטיות קטנות וב-X-ים גבוהים הסטיות גבוהות-ההנחה לא מתקיימת

הנחה זאת גם משתמעת מכך שהפיזור הוא קבוע (הנחה מס. 2) כיוון שהסטיות לא יכולות להשתנות הן גם לא יכולות להיות תלויות בגודלו של X.

הנחה מספר 5

- המשתנים האקסוגנים, ה-X-ים, הם קבועים ואינם משתנה מיקרי.
- השונויות של ה-X-ים היא אפס.
- הנחה זו חשובה להמשך.

משפט גאוס-מרקוב

- אומדני הריבועים הפחותים (OLS) במודל הרגרסיה

$$Y_i = \alpha + \beta X_i + u_i$$

כאשר u מקיים את ההנחות הקלאסיות
הם האומדים היעילים ביותר והם
BLUE.

BLUE

- **B**est **L**inear **U**nbiased **E**stimator

- כלומר האומדנים הם ליניאריים, חסרי הטיה והטובים ביותר.

- תוחלת של קבוע שווה לעצמו!

- אומדנים חסרי הטיה הם אומדנים שהתוחלת שלהם שווה להם!

אומדנים חסרי הטיה:

■ נחשב את התוחלת של Y :

$$E(Y_i) = E(\alpha + \beta X_i + u_i) = \alpha + \beta X_i + E(u_i) = \alpha + \beta X_i$$

שווה ל-0 ע"פ ההנחות הקלאסיות

■ נחשב את השונות של Y :

$$\text{var}(Y_i) = \text{var}(\alpha + \beta X_i + u_i) = \text{var}(u_i) = \sigma^2$$

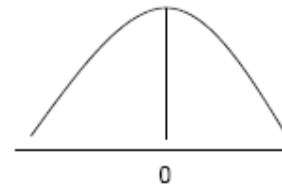
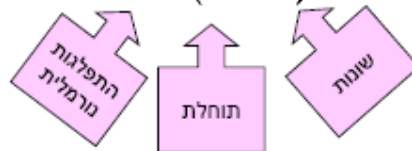
שונות של קבועים היא אפס

12

שניהם קבועים $\leftarrow \alpha + \beta X_i$

ניתן לסכם:

■ $u_i = N(0, \sigma^2)$ מתפלג נורמלית, כאשר:

■ Y_i מתפלג נורמלית, כאשר:

$$Y_i = N(\alpha + \beta X, \sigma^2)$$